

فاکتورهای انعقادی و مهار کننده ها

گاهی اوقات افراد بصورت ارثی و اکتسابی دچار خونریزی و کمبود فاکتورهای انعقادی می شوند که با برطرف کردن یا کنترل بیماری زمینه ای مشکل خونریزی برطرف می گردد.
تست هایی که در این مرکز جهت تشخیص بیماری های انعقادی و خونریزی دهنده انجام میشوند از قبیل زیر می باشند.

1- اندازه گیری سطح فاکتورهای انعقادی و مهار کننده ها

2- تست های ترومبوز و پنل ترومبوفیلی

3- تست بررسی عملکرد پلاکت

4- بررسی اثربخشی هپارین و ...

انجام این تست ها از طریق نمونه خون صورت می پذیرد.

1. اندازه گیری سطح فاکتورهای انعقادی و مهار کننده ها
فرایند انعقاد خون به جلوگیری از خونریزی بیش از حد کمک می نماید که در برخی بیماری ها نظیر بیمار هموفیلی که یک اختلال خونریزی دهنده ارثی است ، افراد مبتلا به علت سطح پایین یا عدم وجود پروتئین هایی به نام فاکتورهای انعقادی قادر به متوقف کردن خونریزی نمی باشند که در این افراد با انجام آزمایش فاکتورهای انعقادی (PT ,PTT, INR) و در صورت نیاز اندازه گیری سطح فاکتورهای خونی بررسی صورت می گیرد.

❖ مراقبتهای قبل از نمونه گیری فاکتورهای انعقادی و مهار کننده ها :

- بیمارانی که دچار کمبود فاکتور 8 (هموفیلی A) هستند، حداقل 72 ساعت از تزریق فاکتور آن ها گذشته باشد.
- بیمارانی که دچار کمبود فاکتور 9 (هموفیلی B) هستند، به مدت 1 هفته از تزریق فاکتور آن ها گذشته باشد.
- بیمارانی که دچار کمبود سایر فاکتورهای انعقادی می باشند حتماً با پزشک متخصص خون مشاوره نمایند.
- ترجیحاً نیاز است که بیمار ناشتا باشد ولی در صورت میل صبحانه حتماً، بایستی از خوردن غذای چرب خودداری کنند.
- در صورت مصرف داروهای انعقادی حتماً پزشک خود را مطلع نمایید.

2. تست های ترومبوز و پنل ترومبوفیلی

ترومبوز زمانی رخ می دهد که فاکتورهای خطر از قبیل جراحی ، تروما ، بستری شدن، مصرف داروها ، پدیده های التهابی و ... در زمینه استعداد به لختهگی وجود داشته باشد.

ترومبوفیلی یک اختلال انعقادی است که خطر تشکیل لخته در رگ های خونی را افزایش می دهد. ترومبوفیلی به این معنی است که خون تمایل بیشتری به تشکیل لخته دارد.

خانم هایی که سقطهای مکرر دارند ، افرادی که به صورت خانوادگی سگته مغزی و قلبی زیادی دارند ، خانمهایی که قرص های پیشگیری از بارداری مصرف دارند ، مستعد ترومبوفیلی می باشند.

قبل از انجام این تست بایستی هرگونه داروهای مصرفی را به اطلاع کارشناس بخش انعقاد رسانیده شود و نیاز به آمادگی

دیگری ندارد.

فاکتورهای انعقادی و مهارکننده ها

شماره سند: ب-1-10-122

3. تست بررسی عملکرد پلاکت (PLT Agg Test: platelet Aggregation Test)

برخی اوقات تعداد پلاکت های بیمار نرمال می باشد ولی خونریزی ، کبودی بی دلیل ، دانه های قرمز و ریز روی پوست بدن دارند که نیاز است جهت بررسی کارایی عملکرد پلاکت این تست انجام گیرد.
این مرکز هم راستا با مرکز انتقال خون تهران تنها مراکز انجام این تست می باشند.

❖ مراقبتهای قبل از انجام تست PLT Agg Test :

- بیمار از یک هفته قبل از انجام تست از مصرف کافیین (برخی انرژی زا ها، قهوه ، نسکافه و شکلات کاکائویی و ...) ، سیر ، زنجبیل پرهیز نماید.
- هرگونه داروهای مصرفی را به اطلاع کارشناس بخش انعقاد برساند.
- روز قبل از انجام تست ، شیر مصرف ننمایند.
- فرد روز انجام تست حتماً بایستی ناشتا باشد.
- بعد از نمونه گیری خون ، حتماً صبحانه و آمبیوه جهت میل به همراه داشته باشد.

4. تست پایش اثر بخشی داروهای ضدانعقادی

الف: در بیمارانی که داروی وارفارین مصرف می کنند، تست INR , PT جهت بررسی اثربخشی دارو برایشان انجام می شود.

ب: در بیمارانی که داروهای هپارین و ریوآرکسابان و سایر مهارکننده های فاکتور 10 ، مصرف می کنند تست Anti Xa جهت بررسی اثربخشی دارو برایشان انجام می شود.

این تست نیاز به خونگیری در دو مرحله در یک روز را دارد.

❖ مراقبتهای قبل از انجام تست پایش اثر بخشی داروهای ضدانعقادی :

- بیمار بایستی از مصرف داروها قبل از انجام نمونه گیری خودداری نماید.
- بیمار بایستی با توجه به نوع دارو 1 تا 3 ساعت بعد از مصرف دارو نمونه مجدد گرفته شود.

منبع: مهارت های آزمایشگاهی در خون شناسی دکتر حبیب اله گل فشان 1399

تهیه کننده : زهرا صفرزاده حقیقی کارشناس علوم آزمایشگاهی

تأیید کننده: دکتر اردشیر بهمنی مهر دکترای ژنتیک

واحد آموزش ارتقاء سلامت

تابستان 1400